

SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Leto XV, 7

EL VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA

30. IV. 1968

ZA PETNAJSTO LETO

JUBILEJNA ZBIRKA našega lista ne trka toliko na zunanje izraze ali kretnje simpatij ali pristranskih vidikov v tej ali oni smeri. Na žalost je naš čas poln trenja in viharnih vdorov v naše dnevne odločitve — čas hiti naglo in dinamično in pri tem se nam vsem popotnikom morajo vrniti pomote ali napake take ali drugačne narave. Že večkrat smo v našem listu poudarjali, da se v našem času dogodi in izpolni tisto, kar se je še pred dobrimi deset leti razčistilo in uveljavljalo in ustalilo po več desetletjih, dasi še nismo pretehtali in do dna pojasnili vmesnih členov ali pogojev za končni zdrav uspeh. Osrečujeta nas pač samo vera in zaupanje!

Za podporo organizacijam v službi za ohranitev duhovnih vrednot se torej ne moremo odločiti samo po tem, kar se na zunaj vidi ali pa nas sili v neko osamelost ali nezaupanje do vsega trenutno nastajajočega. Prav na polju kulturnega delovanja se pa marsikaj odloča po tistem, kar je globoko zasidrano v naših srcih — srce pogosto mnogo prej ve in ugotovi, kaj je prav, kot pa se nam to vse razkriva in pojasnjuje po poti logike ali matematike. Res je in bo vedno ostalo resnica, da naj leвица ne ve, kaj daje desnica! Prijatelj iz daljne Kanade nam piše: „Rad nakazujem 10 dolarjev za Vaš odlični Glas in želim, naj uspe JUBILEJNA ZBIRKA.“

Darovali so: č. g. svetnik Alojzij Košmerlj, Florida, 2.000 pesov; č. g. Jože Škerbec, Lomas de Zamora, 2.000 pesov; č. g. Mirko Fale, Venezuela, 20 dolarjev; g. akad. kipar France Gorše, New York, 50 dolarjev (ob podelitvi nagrade v Torontu); g. Janez Grum, Milwaukee, 15 dolarjev; g. Jože Jonke, Villa Adelina, 2.000 pesov; g. Peter Mohar, Avtrija, 250 šinligov; g. Igor Domicelj, Bs. Aires, 2.000 pesov.

Vsem se prav lepo zahvaljujemo!

(Doslej znaša zbirka 48.000 pesov, 228,50 dolarjev, 50 švic. fr. in 540 šil.)

OB STOLETNICI WLADISLAVA REYMONTA

Tine Debeljak

V zadnjih letih so Poljaki slovesno praznovali svoje velike može ob raznih stoletnicah: tako smo z njimi vred pri SKA proslavili Mickiewiczovo stoletnico smrti, Krasinskega in Slowackega obletni spomin, imenovali Sienkiewiczovo in Žeromskega leto, lani pa se je ves poljski tisk spominjal stoletnice Reymontovega rojstva, katerega proslavam se letos pridružujemo tudi Slovenci.

Poleg Sienkiewicza je Reymont v svetu najbolj znano poljsko pisateljsko ime. Imenoma sem poudaril pisateljsko, ne pesniško, kajti svetlo pesniško ozvezdje romantične emigracije ob začetku XIX. stoletja: Mickiewicz - Slowacki in Krasinski — stoji še vedno na vrhu poljskega Parnasa. Sienkiewicz in Reymont sta bila tista dva Poljaka pisatelja, ki sta dobila — edina dozdej — kot pisatelja — najvišjo svetovno nagrado: Nobelovo. Reymont jo je dobil l. 1924 za svoj veliki štiridelni roman KMETJE, ki ga je v slovenščini v prevodu dr. Glonarja izdala Slovenska Matica l. 1932 (in naslednja leta). Po tem romanu je Reymont poznan tudi Slovincem.

Dasi je v slovenskem prevodu izšlo pred Kmeti že nekaj njegovih del (Tomek Baran) in po letu 1945 tudi (Obljubljena dežela), so vendarle Kmetje delo, ki stoji v središču Reymontovega umetniškega ustvarjanja in je večini izobraženih Slovincem tudi poznano. Zato je opravičljivo in razumljivo, da bo njih problematika tudi v središču mojega predavanja, zlasti še, ker sem se svojčas pred dobrimi 30 leti podrobneje pečal prav z njo. O literarni usodi sem napisal posebno monografijo, ki je izšla tudi v tisku pod naslovom *Reymontovi Kmetje v luči književne kritike* (Ljubljana 1936). Bilo je to moje disertacijsko delo, na katerega se bom tudi sedaj naslanjal, zlasti še, ker je zelo malo znano. (Izšlo v samozaložbi v 300 izvodih).

Naj bo to naše ponovno obnavljanje geneze Kmetov in njih rasti k svetovnemu uspehu naš majhen prinos k veličastnim slavnostim, ki so jih Poljaki lani priredili svojemu geniju. Ti so mu v kmečki vasi Kóbielce Wielke, kjer se je rodil, postavili — obelisk! Ustanovili so več lokalnih muzejev v različnih krajih njegovega bivanja. Polonisti in slavisti pa so prav na dan stoletnice njegovega rojstva — 6. maja 1967 — sklicali kongres v vas Lipce, kjer se gode Kmetje, in tam razpravljali o Reymontovem pisateljstvu.

Tako bi SKA z mojim predavanjem 4. maja še ujela predzadnji dan, ki spada v Reymontovo jubilejno leto. Toda — Reymont sam je vse življenje navaljal da se je rodil 7. maja 1868, oz. — kakor navaja Siedlecki — 6. maja 1868. Tako bi naše predavanje padlo ravno tik na predvečer njegove stoletnice. Pravi rojstni dan so namreč odkrili šele po njegovi smrti znanstveni radovedneži, ko so šli gledat v krstno knjigo, ki navaja 25. april oz. 6. maj (po starem ruskem oz. novem koledarju). Če bi bil Reymont živ in bi ne bilo farnega arhiva, bi bil vesel našega spomina prav na pragu svoje stoletnice! Zato naj za nas velja kot tak!

In velja naj tudi, da se pridružujem polonistom v Lipcah, kjer sem svojčas tudi resnično bil, da sem videl vas, ki je dala ta Reymontov za večno postavljen tip prabitnega človeka, mitološkega Anteja, in živi samo prižet na zemljo in zroč v nebo. Videl sem Lipce, ki so tisto okno, ki ga je odprl Reymont, da je svet skozi njega videl — Poljsko, staro patriarhalno, prabitno Poljsko, ki je danes že davno ni več, dasi je spet — kot ob Reymontovem času — v 'ruski' Poljski...

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Literarni odsek

Prvi kulturni večer bo v soboto dne 4. maja 1968 ob 19.30 v dvorani Slovenske hiše, Ramón L. Falcón 4158, III. nadstropje.

OB STOLETNICI WLADISLAVA REYMONTA

Predaval bo univ. prof. dr. Tine Debeljak

Letos se bodo večeri začeli ob 19.30, to je pol ure kasneje in sicer točno brez ozira na število navzočih. — Lepo prosimo vse, naj bi to upoštevali in prihajali brez zamud.

CORREO ARGENTINO SUC. 6	TARIFA REDUCIDA CONCESION 6228
	R. P. I. 953701

PODELITEV NAGRADE FR. GORŠETU

Toronto, 18. aprila 1968.

Hranilnica in posojilnica slovenskih župnij v Torontu je letos slavila svojo desetletnico. Ob tej priložnosti je odbor sklenil podeliti nagrado 250 dolarjev slovenskemu kulturnemu ustvarjalcu v emigraciji. Sestavljen je bil poseben odbor, ki naj izbere nagrajenca in so bili v njem gg. Karel Mauser, France Dolinar in Peter Markeš. Po njihovem izboru je bila nagrada priznana akad. kiparju Francetu Goršetu. Odbor HPSŽ se je dne 16. aprila zbral na slovnostno sejo in je bil nanjo povabljen tudi nagrajenec g. Fr. Gorše.

PRIZNANJE ZVESTOBI

Slavnostni govor je imel g. Peter Markeš, ki je izvajal:

„Pozdrav vsem odbornikom upravnega, kreditnega in nadzornega odbora. Prišli smo skupaj, da damo domač slovenski pozdrav slovenskemu umetniku svetovnega obsega. Pozdravljamo torej med nami profesorja in mojstra g. Franceta Goršeta iz New Yorka.

Mi se navadno zbiramo, mesečno ali še večkrat, da obravnavamo denarne zadeve našega denarnega zavoda, ki je edini bančni zavod za severnoameriškim kontinentu. Skrbimo in se brigamo, da bi številke pokazale čim bolj ugodno sliko te ustanove in bi tako članom prigosodarili čim več in čim boljimi koristi. Naše redne skrbi in brige so torej: Čim več novih članov, čim več dobrih in aktivnih članov, čim več denarnih vlog, čim boljše plačniki posojil, čim večje obresti vlagateljem in čim manjše obresti članom-dolžnikom; do tu gredo običajno naše misli.

Prav je, da smo se vsaj enkrat v desetih letih zbrali tudi k slavnostni seji, na kateri imamo priliko pogledati še malo dalje, globlje, za kulise številke, ki nam jih izkazujejo naše knjige. In tam v ozadju bomo videli, da čim več dobrega izraženega v številkah naredimo bližnjemu, tem večji je naš delež in doprinos k polnosti njegovega življenja. Človek teži k popolnosti, te pa na svetu ni mogoče doseči, le graditi jo moremo, izpopolnjevati svojo osebnost in tako dosegati večjo ali manjšo polnost življenja. S tem, da bližnjemu pomagamo v finančnem oziru, doprinašamo k tej njegovi polnosti. Še več: gospodarska trdnost članom pomaga, da morejo ali bi vsaj mogli težiti k polnosti tudi v duhovnem oziru. Saj vemo, da je revščina smrt tudi za duhovnost! Smo torej posredno pospeševalci tudi te duhovne strani človekove polnosti! Če bomo to imeli pred očmi, bomo pri svojih odločitvah, ki so finančno poslovnega značaja, lažje držali pravo smer, lažje žrtvovali čas in sposobnosti, lažje razumeli delo iz idealizma in bomo lažje sodelovali drug z drugim. S tem se bo v nas krepila zavest, da tudi naše življenje pridobiva na ceni, se bliža polnosti, ker brez službe bližnjemu, življenju nekaj velikega manjka.

Pod tem vidikom nam bo tudi lažje razumljivo, da od časa do časa naklonimo vsaj kapljice svojih prizadevanj kulturnim podvigom Slovencev bodisi tu v Torontu ali kje drugje. In danes praznujemo tako priliko. Med nami je vzor utelešene osebne zvestobe, ki služi.

Gospod France Gorše je Slovenec, kristjan in umetnik. Težko bi bilo reči, kaj je prvo, v čem je večji, vse traja je istočasno, v vsem trojem je velik. Takega je izoblikovala domovina, v teh treh svojstvih ji je služil, ko je bil še doma in ji danes še vedno služi, kot Slovenec, kristjan in umetnik daleč v širokem svetu. Tujina njegove osebnosti ni prav nič pokvarila, kvečjemu obogatila, razširila je meje njegove delavnosti, prinesel je slavo slovenske kulturnosti v široki svet. Kar občudujemo na njem, je to, da svojega slovenstva ne skriva, da krščanstva in umetniških kvalifikacij ni prinesel dolarju na prodaj. Njegovo osebno zvestobo občudujemo. Poudarjam, da še vedno služi slovenskemu imenu kot kristjan in umetnik. Zgled nam je dal, kaj se pravi živeti svojemu poklicu za vsako ceno. Ko bi mogli ta zgled pokazati vsem slovenskim izobražencem, zlasti tistim, ki so dali svoje sposobnosti in svoje talente

tujstvu v zadoščenje svoje osebne nečimrnosti; slovenstvo, ki silo trpi, pa ne ve zanje, ker se ga sramujejo.

Gospod profesor in mojster: Z veseljem in ponosom vam sporočam, da je bil predlog za nagrado slovenskemu kulturnemu delavcu na tem mestu sprejet soglasno in odobren na obnem zboru in smo bili veseli, da je pripadla vam. V imenu tukaj navzočih vam torej poklanjam to naše skromno priznanje vaši zvestobi, ko v širokem svetu vztrajate v nenehnem delu kot Slovenec, kristjan in umetnik. Bog blagoslavljaljaj vaše delo in napore do končnih mej človeškega življenja.“

Nagrajenec g. Fr. Gorše se je za darilo lepo zahvalil. Nič manj pa ni bil vesel dejstva, da se ga je spomnila slovenska ustanova in to Hranilnica in posojilnica slovenskih župnij v Torontu. Takoj na mestu je nagrajenec odštel 50 dolarjev za Slovensko kulturno akcijo v Buenos Airesu in sicer za jubilejno zbirko GLASU ob njegovi petnajstletnici.

DRUŽABNO SREČANJE OB ZASEBNI GALERIJU UMETNOSTI

Toronto je doživel še dogodek, ki gotovo spada v kulturno kroniko. Dr. Vojmir Bratina in njegova soproga zdravnica dr. Slavka imata v Torontu zasebno umetnostno galerijo, ki ju je privedla do mecenstva. Obema je lasten globok čut za lepo umetnost; zanima ju vse, kar umetnik ustvari: za literarne stvaritve, za likovne umetnine vseh vrst, za risbe, za olja in stvaritve v trdi materiji. V svojem domu na Braconadalle Hill sta zbrala in uredila že lepo zbirko, pravo zasebno galerijo slikarskih in kiparskih del. Med kiparskimi deli prevladujejo dela Franceta Goršeta.

Da bi lepoto teh del pokazala tudi drugim, sta povabila za Veliko noč zvečer slovenske izobražence in ljubitelje upodablajoče umetnosti na ogled teh del in na prigrižek. Tako sta pogostila čez 50 gostov, ki so v lepem vzdušju uživali lepoto umetnin in bili priče iskrene slovenske gostoljubnosti. To družbeno srečanje je bilo tudi posvečeno umetniku in kiparju Francetu Goršetu. Bil je sam navzoč in je gostom ljubeznjivo razlagal in odgovarjal ter jih vodil mimo svojih stvaritev. V Bratinovem domu je kakih 30 del iz Goršetovega ateljeja. Dovršil jih je v letih 1953-1968. Poleg Goršetovih del so gostje videli tudi nekaj Maleševih slik. Med njimi je bil tudi slikar Božo Kramolc in nekaj njegovih del.

Tako je ta lep dogodek služil veliki misli: lepoti, kakor jo vidi in drugim upodobi umetnik, ter družabni povezavi med ljudmi, ki se malokdaj srečajo in si redko sežejo v roke. Med gosti je bilo vidno, kako so bili dr. Bratinovim in kiparju Goršetu hvaležni za lep večer.

BRATINOVA ZBIRKA GORŠETOVH DEL

Bratinova zasebna galerija obsega naslednja dela: 1. Mati božja, relief, žgana glina 1953; 2. Odmev (Slovenija, plastika) les, 1957; 3. Ženski torzo, plastika, les, 1957; 4. Prvo srečanje, relief, baker, 1952; 5. Medved, plastika žgana glina, 1959; 6. Moški torzo, mala plastika, 1959; 7. Sv. Francišek, polplastika, aluminij, 1960. 8. Dekle, relief, orešec, 1965; 9. Rojstvo človeka, relief, orešec, 1965; 10. Križanje, mala plastika, baker, 1967; 11. Počitek, plaketa, baker, 1967; 12. Angel, plaketa, baker, 1967; 13. Portret dr. Bratine, plaketa, baker, (naravna velikost), 1968; 14-38: risbe, v tehniko tuš, svinčnik, kreda, črne, rjave, 1964-1967; mnoga teh del so nastala večinoma v Torontu ob obiskih pri Bratinovih. Dela so izvirna in so nastajala spontano ena za drugo, večinoma brez predhodnega študija. Predstavljajo nekakšne simbolične kompozicije religioznega značaja s kiparskimi prijemi. Gotovo nudijo zanimiv pregled umetnikovega razvoja.

S O F O K L E J

ANTIGONA

tragedija

GLAVNE VLOGE BODO IGRALI NATAŠA SMERSUJEVA, MARJETA SMERSU, MAKS BORŠTIK, FRIDO BEZNIK, CIRIL JAN, NIKOLAJ JELOČNIK, MAKS NOSE, MARJETA ROŽANC IN MARIJAN WILLEMPART; V ZBORU PA ČLANICE DEKLISKEGA ZBORA IZ MORONA.

POSLOVENIL FRAN ALBRECHT; ZAMISEL, REŽIJA IN SCENA NIKOLAJ JELOČNIK.

S to predstavo, ki bo na odru Slovenske hiše v soboto 1. junija 1968. in s ponovitvami 7., 8. in 9. junija, začneja Gledališki odsek Slovenske kulturne akcije novo obdobje svojega dela. Za prihodnje mesce je v načrtu:

DOMINIK SMOLE „ANTIGONA“ - v slogu gledališča brez zastora

BESEDE... BESEDE... BESEDE... - koncert za igravca (samostojen gledališki nastop Nikolaja Jeločnika v počastitev stoletnice ustanovitve Dramatičnega društva v Ljubljani)

NIKOLAJ JELOČNIK „UNUM EST NECESSARIUM“ - dramski oratorij o Ireneju Frideriku Baragi

BELA KRIZANTEMA - Večer ob petdesetletnici smrti Ivana Cankarja

PAUL CLAUDEL - Večer ob stoletnici pesnikovega rojstva

SLOVENSKA MATICA V LETU 1968

Letošnji program SM kaže, kako se založba trudi izpopolnjevati slovenski knjižni trg z res tehtnimi stvaritvami. Tako bodo v redni zbirki izšli trije avtorji, že znani v okviru Slovenske matice. Najprej bo izšlo delo Frana Steleta „Slikarstvo v Sloveniji od 13. do 16. stoletja“, nakar bo izšel izbor spisov Izidorja Cankarja z naslovom „Leposlovno in kritično delo Izidorja Cankarja“ (1. knjiga) in kot zadnje roman Alojzija Rebule „Sibilin veter“.

Stoletova knjiga bo v veliki meri nova izdaja leta 1937 pri Mohorjevi družbi izdane knjige „Cerkveno slikarstvo med Slovenci I. Srednji vek“. Knjiga je zajemala zlasti gotško dobo stenskega slikarstva na Slovenskem. Novi knjigi pa bo sedaj dodan oltarnemu in cerkvenemu slikarstvu še miniaturni profani element. Kajti Steletu se je v zadnjih tridesetih letih gradivo iz te dobe več kot podvojilo. V knjigi bo vključenih nad 200 reprodukcij. — Leposlovno, slovstveno kritično in splošno umetno vzgojno prozo Izidorja Cankarja misli SM izdati v dveh knjigah. Letos bo izšla prva knjiga in bo obsegala spise literarne narave, ki jih je avtor pod psevdonimom Franca Bregar objavjal v letih 1907 do 1914. Dodan bo ves tekst „Obiskov“ iz leta 1911 in še nekateri krajši spisi. Knjigo je zbral in napisal opombe ter kome-

tarje Franc Koblar. — Končno bo tudi izšel roman Alojzija Rebule, ki so ga mislili odložiti na kasnejši čas. „Sibilin veter“ je zgodovinski roman, kjer služijo dogodki iz dobe Antonija Pija in Avrela za ozadje tokovom našega časa.

V zbirki „Razprave“ pa bo SM izdala knjigo Franceta Vodnika „Kritična dramaturgija“. Pisec je uvrstil v knjigo skoraj vso svojo gledališko publicistiko — vse, kar je v tridesetih letih napisal o gledališču v revijah in v dnevnem tisku. V glavnem so to spisi iz dobe 1931/32 do 1941/42. Knjiga bo dejansko govorila o osnovnih pojmi dramaturgije.

SM ima tudi zbirko „Filozofska knjižnica“, kjer bo letos izšla knjiga „Zgodovina filozofije“ Karla Vorlaenderja. Delo je v treh zvezkih že izšlo v letu 1963. Odlika tega priručnika pa bo, da daje zanesljive informacije o zgodovini filozofije.

Zbirka „Vezana beseda“ pa bo vse prijatelje klasike razveselila z izdajo prevoda Goethejeve dramske pesnitve „Torquato Tasso“, ki je v nekem smislu nadaljevanje pesnitve „Ifigenija na Tavridi“, ki je tudi že pred leti izšla pri SM. Drama bo izšla v prevodu Frana Albrehta.

Za to leto so v programu še tri izredne publikacije: antologija „Slovenska proza 1945 - 1965“, ki sta jo zbrala Helga Glušič-Krisper in Matjaž Kmecl, dalje Dragotina Cvetka „Gallus - Moralia“ in študija Ivana Mohoriča „Zgodo-

vina železnic na Slovenskem“, I. del. Antologija proze se bo naslanjala na monografijo „Slovenska književnost 1945 - 1965“, ki je izšla lani pri SM.

SLOVAR HRVATSKEGA JEZIKA

Matica Hrvatska je izdala prva dva od šestih zvezkov Slovarja hrvatskega jezika. Delo že več let pripravlja skupina hrvaških in srbskih (!) jezikoslovcev. Zanimivo je, da zagrebški listi dodajajo, da je delo tiskano v latinici in prva dva zvezka obsegata nad 1700 strani velikega formata. Še bolj zanimiva pa je napoved, da izide v kratkem isto delo v cirilici in sicer pri Srbski matici v Novem Sadu (nič ne povedo, če v srbskem pravopisu!). Ta „skupni“ slovar Hrvatov in Srbov bo obsegal nad 150.000 iztočnic. V prihodnjih letih bo vsak zvezek izšel na jesen in upajo, da bo do konca 1971 celoten slovar natisnjen in na trgu. Vsekakor se pri napovedih ponavljajo zagotovila, da je delo skupen slovar jezika Srbov in Hrvatov. Ni pa nikjer videti, če oba jezika ločijo!

NOVO MESTO 1365 - 1965

Dolenjska založba v Novem mestu bo za šeststoletnico ustanovitve Novega mesta izdala zbornik z razpravami Milka Kosa, Frana Zwitterja, Boga Grafenauerja, Ferda Gestrina, Sergeja Vilfana, Emilijana Cevca, Maksa Miklavčiča, Ivana Komela, Toneta Kneza, Boža Otorepca idr. Zbornik bo ilustriran in bo izšel v izbrani opremi akad. slikarja Božidarja Jakca.

— Za proslavo tridesetletnice, kar je Tito prevzel vodstvo Jugoslovanske komunistične partije je belgrajska založba Kultura izdala delo „Tito in revolucija“. Knjiga je v nekaj mescih doživela dve izdaji in založba že tiska tretjo izdajo tega „jubilejnega dela“, ki baje prinaša tudi nekaj doslej neobjavljenih dokumentov.

— Albanska manjšina v Srbiji ima v Prištini svojo založbo Rilindža. Letos bo valbanščini izdala nad 100 knjig v nakladi čez 300.000 izvodov. Med temi bo 60 avtorjev iz Jugoslavije in Albanije, med prevodi pa bodo dela pisateljev iz Jugoslavije in iz svetovne književnosti.

— Založba Obzorja v Mariboru je izdala prevod bibliografskega romana Charlesa Waldemarja „Paganini“. Knjiga je izšla v zbirki Veliki možje. Založba napoveduje delo takole: „Zgodba o Paganiniju, prav gotovo najbolj slavni in razvpitem violinskem virtuozu vseh časov, je zgodba o demonskem notranjem ognju (verjetno živčni bolezn), v katerem je zgorevalo življenje tega umetnika z izpopolnjevanjem in delom, bleščajočimi koncertnimi nastopi in burnimi ljubzenskimi avanturami“.

— Marja Boršnik, avtorica obširne monografije o Aškercu, je izbrala najznačilnejše pesnikove balade in romances, ki pomenijo vsebinsko in oblikovno obogatitev slovenske poezije ter jim napisala uvodno študijo. Ilustracije h knjigi je opravil akad. slikar Štefan Planinca. Izšla je knjiga pri založbi Obzorja v zbirki Iz slovenske kulturne zakladnice.

— Pesnik Jože Smič je izdal pesnitev „Koleselj iz cedilke“. Posvečena je dogodkom iz bojev proti okupatorju na štajerskem. Ilustriral jo je akad. slikar Janez Vidic.

ZA SKLAD GLASO so darovali: g. *Urh Franci*, San Antonio de Padua, 400 pesov; g. *Ludvik Osterc*, Florida, 500 pesov. č. g. *Janez Pintar*, Italija, 1.000 pesov; č. g. *Janez Malenšek*, Tucuman, 600 pesov, g. prof. *Al Horvat*, Bs. Aires, 500 pesov; g. prof. *Joško Hutter*, Avstrija, 40 šilingov; č. g. *Andrej Prebil*, Toronto, 2 dolarja; med darovavci iz Mendoze je bil tudi g. *Luka Grintal*, 300 pesov, (darovavec iz zadnje številke Glasa ni g. *Andrej Pregel*, ampak *Andrej Prezelj*.) — Vsem se lepo zahvaljujemo.

SVARILLO KARDINALA ŠEPERJA

Kardinal Šeper, prefekt Kogregacije za verski nauk, je dal bavarski reviji "Mann in der Zeit" intervju, ki je bil priobčen zadnji teden marca. Kardinal je izrekel odločno svarilo nekaterim teologom, naj se ne vdajajo „demagogiji“ in lahkobnim „geslom“. Izjavil je tudi: „Kdor me imenuje 'liberalnega' v nasprotju z mojim predhodnikom kardinalom Ottavianijem, tisti zagreši neodgovorno simplifikacijo“.

POJASNILA K "PROGRESSIO POPULORUM"

Ob obletnici okrožnice "Progressio populorum" (prevajati progressio z napredek je napak, tu pomeni to, kar slovenski razvoj) je Pavel VI pojasnil svoj nauk, ki so ga nekateri krivo umeli in zato kritizirali.

„Nekaterim so se zdele grenke in neupravičene naše besede glede na ekonomske sisteme, ki sami po sebi ne ustvarjajo pogojev enakosti med ljudmi.“ Tem kritikom predvsem iz neoliberalistične šole papež odgovarja: „Toda nikakor ni bil naš namen oporekati naravne ekonomske procese.“ Ti so predvsem važni za teoretike svobodnega trga.

„Drugim se je zdelo, da smo odprli pot temu, kar se imenuje 'teologija revolucije in nasilja'. Takšna zabloda je popolnoma tuja našim mislim in našim dejanjem.“ Znano je, da so zlasti v Južni Ameriki razni „katoliški revolucionarji“ radi izrabljali encikliko.

odmevi

— Goriški KATOLIŠKI GLAS je dne 18. aprila 1968 objavil kritiko knjige *Vinka Brumna ISKANJA* izpod peresa Antona Kacina. V uvodu pravi: „Včasih, ko se z rastočim znanjem množijo tudi zmote z neugodno silo, ko je doživljanje mnogovrstnejše in globlje, ko želje množice in poedincev rastejo z doslej neznanom hitrostjo in seveda vplivajo na vsebino in smer mišljenja, ko osebne in kolektivne strasti postajajo močnejše in zmote bolj zapletene kot kdaj prej, ko je miseini in načelni kaos, ki vre pred našimi očmi, vedno večji in se čut za večne vrednote, kot so resnica, pravica in ljubezen do bližnjega, brez katerih urejenega sožitja v človeški družbi ne more biti, ne glede na to, da imajo svojo veljavo tudi za enostransko življenje, neprestano zmanjšuje, v takih časih je knjiga, kot so Brumnova „Iskanja“ prava blagovest. — Koj v začetku je treba poudariti, da je pisec knjige prof. Vinko Brumen, ki tudi Goričanom ni neznan, saj je bil prvi ravnatelj slovenskega učiteljskega v Goric, samostojen mislec, ki ne ponavlja tega, kar je drugje slišal ali bral, temveč sam vrta po problemih ter zna zaključke svojega premišljevanja povedati v lepem in razumljivem jeziku, kar pri filozofskih delih ni lahka stvar. Sam išče poti iz gošče današnjih zmot; istočasno pa se zaveda, da je to početje tvegano. Zmot ne vidi le pri tistih, ki drugače mislijo kot on, najde jih povsod, kajti vse današnje miselno ozračje je nasičeno z njimi in vdihavamo jih vsi. Pisec pravi, da išče rešitve; od tod značilni naslov Iskanja.“ — Kritik nato

POGOVOR NA DALJAVO

„KANADSKA DOMOVINA“ je tedenska priloga clevelandske Ameriške domovine in ima svojo uredništvo v Torontu. Velikonočna številka je aprila prinesla članek pod gornjim naslovom, ki ga v izviru ponatiskujemo:

Na vsake svete čase si piševa in to največ o poslovnih zadevah. Osebnost sva komaj kdaj srečala, verjetno samo videla v večnem mestu. Toda že na daljavo privlači njegova zvestoba umetnosti... Tako nam je ohranil mnogo luči in senc, skraj kot katere je šel sam in hodi vsak človek... Kar naravnost sem vprašal pisatelja R. Jurčeca:

„Kako to, da ste na nekatere ljudi, ki so bili odgovorni kovači slovenske usode vrgli toliko senc? Saj so vendar oni ustvarjali razmere, Vi in Vaši tovariši v kolho ste jih pa samo kritizirali?“ in je prišel odgovor.

„Za vsako kritiko sem hvaležen kot berač za kos kruha. Nekateri menijo, da v obeh delih Luči in senc preveč literarnega, psihološkega odnosa do stvarine. Zato je nekaj podobno bolj v senci kot v luči. Kadar sem opisoval sosednje omizje v Union kleti, sem hotel biti zvest resnici, kakor je tedaj bila v meni in nekaterih mojih sedih. Bom jih pa spremljal še naprej in jih skušal podajati v pozitivni in negativi luči. Z nekaterimi nisem prišel v stik tja do leta 1945 in zato bom pri nekaterih veseljem in gorečnostjo povedal, kaj je bilo prej in zakaj bo potem drugače.“

Ponovno sem vprašal: „Povejte kaj o Vašem spominu. Zgleda, da je neizčrpan zaklad pri Vašem pisanju. Ko berem Vaše knjige, se mi zdi, da Vam besede kar vna na svetlo...“

In spet je ustregel: „Kaj je spomin? Kot otrok sem v naši klobučarni poslušal kako so se pogovarjali: 'Doktor Rapotec v Mariboru zna osem jezikov... Le kako je mogoče; res je čudno, da se mu vse ne zmeša...' — Bilo je še pod Avstrijo — semu se mi je zdelo nemogoče, saj je moral ubogi gospod imeti glavo — pravi so Vse štrene so se mu morale zmešati... Pozneje v gimnazijskih letih sem ga srečaval po mariborskih ulicah. Bil je tudi častni konzul francoske republike... kar je bilo tudi nekaj. Vendar me je kasneje prestrašilo, da je mož zbolel na živčni in spravi to v zvezo z jeziki... ker mora biti res hudo imeti tolikšne jezične brozge v možganih. Pozneje sem se jih naučil ravno toliko ali še kakega več — pri Rapotčevih pa je šlo vse na slabo, ker je enako zbolela še njegova sestra, a je znala samo nemško slovensko. — Seveda je poznanje jezikov glavna stvar spomina. Zato mora biti glavi poseben sod, kjer imajo nekateri več, drugi manj zlahkne tekočine. Ko sem gledal prereze glave, kakor jih kažejo študentom medicine, je bilo celo zaznamovano kje so v možganih prekati za jezike, finance, umetnost, šport, šah in podobno. Mislim da na univerzah napačno učijo dijake, če se držijo teh metod...“

„In kako je bilo v otroških letih... kako ste si izurili spomin? Spomin končno le samo 'zlahkna tekočina', ampak mora biti še mnogo drugega?“

„Res je,“ se je začel odgovor. „Po mojih prvih otroških in mladeniških izkušnjah je spomin čisto nekaj drugega. V obeh delih Luči in senc sem večkrat omenil, da smo

POGUM ČEŠKIH KATOLIČANOV

Po vseh cerkvah na Češkem je sedaj v teku podpisna akcija, in še bolj se je udeležujejo verniki po Slovaški. Na spomenicah zahtevajo verniki od nove vlade versko svobodo, odobritev razpuščenih verskih redov, tako moških kakor ženskih, odpravi se mora omejeno število sprejemanja bogoslovcev in obnovitev ukinjenih bogoslovij, odpravi naj se državni verski urad (v Ljubljani imajo znano „versko komisijo“) za verske zadeve in ukine naj se gibanje „narodnih duhovnikov“. Vlada naj spet dovoli verski tisk, dovoli naj katoliške organizacije, krščansko dobrotelost in dopusti z zakonom večjo svobodo verskega pouka po šolah. Med vlado in Vatikanom naj se obnovijo prekinjena pogajanja in kardinalu Beranu, trenutno v Rimu, naj se da možnost, da znova prevzame vodstvo nadškofije v Pragi. Prvi, ki je podpisal spomenico, je bil msgr. František Tomašek, sedanji apostolski administrator praške nadškofije.

— Goriški Katoliški glas je 28. marca objavil članek Stanka Zorca pod naslovom „Knjiga o božjem kraljestvu na

zemlji“. V uvodu pravi, da je ob božičnih praznikih 1967 izšla v Ljubljani zelo koristna knjiga z naslovom *Malo sveto pismo*. Izbor svetopisemskih tekstov je pripravil profesor sv. pisma na teološki fakulteti v Ljubljani dr. Jakob Aleksič. Ob knjigi razlaga Zorko avtorjevo uvodno vanje „Kaj je božje kraljestvo“, nato „Pomen branja svetega pisma“ in „Znana snova malega svetega pisma“. Knjiga je tiskana na drobnem papirju in ima skoraj 400 strani, format je majhen, oprava je lična. Cena je nizka in jo prodajajo v Gorici po 500 Lit. Natisnili so jo 50.000 izvodih.

— Prešernova družba v Ljubljani je ukinita izhajanje Knjižne police, informativnega biltena. Skozi ves čas so v njem izhajali literarnozgodovinski članki Janka Kosa in Knjižni pregledi Branka Hofmana. „Knjiga 67“ je njeno ukinito pospremila z naslednjimi besedami: „Knjiga se je približala nova sezona, smo izvedeli, da Knjižna policca ne bo več izhajala. Uradni razlogi za to sicer še niso bili objavljeni, a si jih ni težko misliti. Že nekaj časa je v navadi, da se v takih primerih opravičuje vse s tako imenovanim pomanjkanjem sredstev. Ta utemelji

v naši številni družini doma zelo čudno občevali — bilo nas je sedem otrok. Predvsem se je pri nas malo govorilo. Pri tem pa smo dobro vedeli, kaj kdo misli — brez besed smo se sporazumevali. Ali so govorili možgani? Mogoče — jaz bi rekel: srce.“

„Kaj pa Vaša mama?“

„Mama je slabo brala in še manj pisala. Bila je pač učenka Slomškovich nedeljskih šol. Moj oče je bil ves dan nekaj kvader proč v delavnici klobukov in mama je morala sama voditi trgovino. Računati je pa znala zelo dobro — denar že zna ljudi naučiti, kaj je treba... Že kot otrok sem se čudil, kako more mama vse ohraniti v glavi. Dedci so prinašali stare klobuke v popravilo, in ko jih je bilo trideset, so šli v pranje v delavnico, odkoder so se vračali čisto spremenjeni, ona pa je za vse vedela, na katero glavo so se morali vrniti. To je trajalo vsaj trideset let; koliko klobukov, kakšen spomin, ko klobuki niso bili samo za slovenske glave, ampak tudi od onih od konstran Drave, iz Hrvaške. Poleg tega še to: mnogi smo se pri nas poznali samo po domačih, hišnih imenih. Če je šlo vse v redu za stare klobuke, pa je bilo hujše pri nakupu novih, dasi se je isto dogajalo tudi pri mnogih starih. Najbrž so ljudje še malo izrabljali. Mama je morala mnogo prodajati na up — na dolg, toda nobenega ni mogla zapisati, vsa imena so morala ostati v glavi, še več, pri nekaterih se je morala nasloniti samo na obraz ali pa na to, če je dedec malo šepal, navzkriž gledal ali imel sicer na sebi kaj posebnega. Kolikor sem pozneje kot študent presodil, je imela mama takih čudnih dolžnikov vsaj kakih šestdeset, kar je bilo za naše gospodarske razmere nemala obremenitev. Dokler je živel oče, ni mami nič prigovarjal, pač pa je pozneje svoj starejši brat pri prevzemu trgovine delal mami težke trenutke, ko ji je dal poseben svavek in jo naučil glavnih pravil pisanja — toda moja mama se je raje držala svojih starih metod. Ko sva bila skup v trgovini, se je pogosto spomnila, ko je šel mimo dolžnik: 'Skoči za tistim očetom in mu reci, da mi že tri leta dolguje pol krone.' Ko sem za očem pohitel, me je čudno pogledal in šel naprej. Mogoče sem res potem kakih pet ali deset dolžnikov pripeljal do mame in so plačali leta in leta stari dolg. Bilo je že po moji maturi, ko me je še poglala na cesto: 'Pohiti za očem in mu reci, da mi že dvanajst let dolguje osem zeksarjev, naj mi jih vendar plača.' Oča me je gledal, gledal in ni šel plačati! Takrat bi moral dati za tistih osemdeset krajcarjev dinar in šestdeset para, kajti tako je moja mama preračunala spemembo, dasi je bilo nekoč osem zeksarjev vsaj dva dolarja. Mama ni na take dogodke nič rekla, nad nobenim ni izrekla žal besede. Prišel pa je čas, ko je morala trgovino le izročiti bratu in takrat jo je "vrtel", da bi sestavil vsaj malo popoln spisek maminih dolžnikov. Na trdoto besed se je mama samo smehljala in nazadnje spravila skupaj tretjino dolžnikov iz raznih popisov in značilnosti. Kar je bilo ostalega, je ostalo v njej — kje: v srcu, in je tam tudi ostalo za njen tekoči račun v nebesih. Ni bila nič huda na bratove besede, saj je vedela, kolikšna vsota je šla v izgubo — videl sem, da je bilo nekaj drugega, kar jo je bolelo in ni znala povedati: trpela je, ker je brat slabo mislil o tistih njenih dolžnikih, ki jih je ona nosila v svojem srcu dvanajst in še več let. Vedno je mislila, da bodo prišli plačati... slišala pa je zgodbe, kako živi ta ali oni, koliko je tam ali drugod otrok; ni jih imela v kakem pretaku možganov, kjer bi bil sedež spomina, hranila si jih je v velikem pretaku srca, dejal bi, da je v tistem pretaku bila doma LJUBEZEN.“

Tako vidimo, da je dober spomin pisatelja Ruda Jurčeca dota po njegovi mami. Da je ta slovenska mati bila res nekaj posebnega, pove pisatelj sam. Ona namreč niti ni hotela videti sene na drugih ljudeh, čeprav so te sence padale tudi nanjo. Celo bolelo jo je, ko je njen sin slabo mislil o njenih dolžnikih.

Peter Markeš, Toronto.

ev, ki jo slišimo vsak dan, je zelo preprosta, pa vendar značilna. Nenamerno namreč razodeva verjetno resnico, da predstva so, a jih pač ne uporabljamo v ta namen, temveč za kaj drugega, večkrat celo manj pomembnega. In tu bi se moralo pričeti razpravljanje: za kaj uporabljamo sredstva, ki so namenjena kulturi in ali jih nikoli ne trošimo nesmotrno... "Sodobnost (1967, št. 12) je dala komentar: „Molk, ki je zagnil tudi knjižno polico, glede takšnega razpravljanja, sicer prepotrebne, ne obeta nič dobrega.“

SODBA NA SODBI

Britanska televizija je pred kratkim pripravila dramatisirano oddajo moskovskega procesa proti pisateljema Sinjavskemu in Danielu. Besedilo je bilo sestavljeno po uradnem zapisniku procesa, ki ga je nekdo pretihotapil na Zahod. Izredni učinek oddaje pri gledavcih je še povečalo dejstvo, da je B.B.C. zaradi nepristranosti povabila na debato po prinosu tega sojenja Aleksandra Čakovskega, urednika Literarne Gazete in podpredsednika Združenja sovjetskih pisateljev, ki je tudi res prišel v London. Za

spraševavca so mu dali Malcolma Muggeridgea, najostrejši in najbrezobzirnejši mož anglo-ameriške literarne kritike. Čakovski je ob njem klavrno odrezal. Priznal je, da je dramatisacija za sodbo o tej sodbi v tej sodbi bila res pripravljena po avtentičnem zapisniku. Eдини argument, s katerim je skušal odbijati Muggeridgeve duhovite in neusmiljene naskoke, pa je bil stereotipno šibak in nepričljivi: je povsem dovoljeno in celo obvezno, da pisatelji na Zahodu kritizirajo in napadajo svoje režime, ki so tako in tako v razkroju. V Sovjetski zvezi pa je stanje povsem drugo. Tam, je trdil Čakovskij, prvič v človeški zgodovini nastaja svoboda, cvetoča in bratovska družba. Samo najbolj zavrženi in nelojalni ljudje, kakor sta Sinjavski in Daniel, bi bili voljni sovražnike svoje dežele oskrbovati s strelivom za napade nanjo...

— Simone de Beauvoir je izdala novo knjigo "La femme rompue" (Zlomljena žena). Izid je presenetil, ker je izšel pri doslej malo manj znani založbi. Druga zanimivost pa je v tem, da je delo ilustrirala pisateljčina sestra Helene de Beauvoir.

spremlja pisateljeve ugotovitve od poglavja do poglavja in pravi, da se pisatelj „v eno stran narodnega vprašanja morda hote ni poglobil. Pri narodnostnih vprašanjih prideta v poštev dva faktorja: večinski narod in manjšina... Ne bi bilo slabo, če bi kdo napisal filozofsko delo o dolžnostih vladarjev do narodnih manjšin; tvarine bi gotovo ne manjkalo. Brunnovo delo je plod dolgoletnega iskanja; tako ostre, prodorne analize zapletenih vprašanj bi nihče ne mogel izvršiti v kratkem času. Preveva ga ne samo ljubezen do predmeta, do resnice, ampak tudi ljubezen do človeka. Zato lahko lepo in prepričljivo zaključuje: 'Prva je resnica, a največja je ljubezen.'“

— Akad. slikar Fr. Gorše nam piše iz New Yorka: „... Posebna hvala za pozornost ob poštnih razmerah pri Vas. Tako sem dobil sedaj dve Meddobji — prvo po navadni in drugo priporočeno po letalski... Tudi za Glas lepa hvala! Poročilo očeta Kosa iz Tokija v Meddobju je res originalno, lepo, tehtno, vsestransko duhovito. Kaj pa jaz mislim: moram reči in priznati, da je v celoti vsa posrečena in bogata po svoji vsebini. Kar pa je glavno, je to: je na višini... Telefonično sem govoril z inž. Simonom Kregarjem. Z njim sem se zmednil za intervju za Glas. Bo precej mikaven in pristal je na to, da se napoved intervjuja lahko objavi. Za Glas tudi pripravljam pregledno in stvarno poročilo o tekočih razstavah v newyorških galerijah. Lepe pozdrave vsem.“

— Gospod Klaro Mizerit je prevzel v Halifaxu (Kanada) vodstvo tamošnjega simfoničnega orkestra.

— Vodstvo Nemškega komornega gledališča v Buenos Airesu nas je zaprosilo, da bi svoje člane in prijatelje obvestili o letošnji sezoni. Vse predstave bodo v veliki dvorani Teatra Municipal General San Martin. Sezona bo trajala tri mesece in bodo v glavnih vlogah sodelovali iz Nemčije Wiltrud Tachudi, Hanita Hallan, Fritz Kost in Edith Teichmann (slednja s Schillerjevega gledališča v Berlinu). Predstave bodo ob torkih (premiere) ob 21. uri, ob četrtkih in petkih ob 19. uri in ob nedeljah ob 15.30. V maju obsega spored: Veliki oder sveta Calderóna de la Barce, v prevodu in predelavi Huga von Hofmannsthal; J. W. Goetheja Sokrivi in komedija sodobnega dramatika Maxa Frischa Veliki bes Filipa Hotza. Za junij je določena predstava Mirandoline Carla Goldonija v prevodu Lole Lorme, v juliju pa bo na sporedu delo The Boyfriend, ki je bilo leta in leta večer za večerom izvajano na odrih New Yorka in Londona. Glasbeni del je komponiral Sandy Wilson in je kompozicija na svoji zamisli „musical“. Sezona se bo zaključila sredi avgusta z delom, a tečejo zanj še pogajanja z avtorjem. Za mladino pa bo skozi celo sezono izvajana pravljica Petrkovo potovanje na luno. Za dijake in akademike so cene znižane, vendar ob predložitvi legitimacije.

— Opozarjamo, da ima založba in knjigar- na Goethe, Corrientes 366 v zalogi tudi zvezke Reclam, nāč najstarejše izdajateljice knjižic v žepni obliki. Poleg izdani svetovnih klasikov so sedaj vključena tudi dela sodobne filozofije in znanosti. Cene so nizke.

— Avstrijska vlada je za novega ravnatelja celovške slovenske gimnazije imenovala doktorja Pavla Zablatnika. Dekret o imenovanju mu je izročil deželni glavar Hans Sima. Dr. Zablatnik se je rodil leta 1912 v bilčevski fari. Postal je duhovnik, nato pa je izpolnil svoje znanje na univerzi v Gradcu in ga končal z doktorsko diplomom in profesorskim izpitom. Ko je bila v Celovcu ustanovljena slovenska gimnazija, je prevzel na njej pouk slovensčine, grščine, latinščine in ruščine. Za svoj pouk je pripravil mnogo odličnih učbenikov. Sodeluje tudi pri prosvetnem delu in je sedaj predsednik Krščanske kulturne zveze v Celovcu.

SODOBNA UMETNOST V NEW YORKU

France Gorše

(Bežen pregled vrhov sodobne umetniške kulture v New Yorku — v luči razstav zadnjega časa.)

Kdor osebno pozna stvarno podobo New Yorka našega časa, si pač težko predstavlja dnevno utripanje tega orjaškega velemesta, kjer je neizčrpano žarišče in križišče gospodarskega in kulturnega življenja na tem kontinentu. Kar sem v zadnjem pismu napovedal, je moje poročilo s polja umetnostne kulture pač mišljeno v danih mejah in bom skušal podati, kar je tu danes najvidnejšega na umetnostnem kulturnem obzorju. Torej bo to stvarna podoba in sicer v glavnih potezah in najvidnejših prijemih.

Pri Guggenheimu je te dni razstava v gornji polovici palače del slikarja abstraktne smeri Adolfa Gottlieba. Po načinu slikanja sam sebe imenuje piktografa. Je še izrazit abstrakcionista, brezpredmetni slikar, ki ustvarja svoja dela v smislu del Aleksandra Kandinskega, ali deloma po italijanskem slikarju Miro-u. Njegova izrazna govorica je — recimo — čisto slikarsko estetiziranje, pri čemer igraje gradi intuitivne barvne ploskve drugo poleg druge in s harmonizacijo barv dosega učinkovito slikovitost. Lahko bi njegova platna hvaležno služila obenem tudi kot moderni vzorci za stenske preproge (tapecerije). Močne konkretne kombinacije barvnih ploskev, kakor belo na črni podlagi z odličnimi obrisi in nasprotno. Ponekod prevladuje črna ploskev na rjavi podlagi z močnimi kontrastnimi obrisi, ponekod pa spet prehaja tudi v simboliko. To je njegova oznaka.

V spodnjih prostorih iste Guggenheimove palače je razmeščeno slikarstvo neoimpresionizma (pointilizma). Na tej razstavi so zastopani v glavnem najvidnejši predstavniki impresionizma, kakor Georges Seurat, Finch, Paul Signac, Henry Matisse, Maurice Denis, Georges Braque, Gino Severini, Louis Valtat, Robert Pelanzay, Paul Klee in še nekateri drugi. Vsekakor je mikavno v duhu gledati nazaj v problematiko slikarstva tiste dobe, ki je prinesla umetnosti novo pomlad.

Whitney muzej, v območju številnih galerij predlansko leto odprt, je poleg Guggenheima in muzeja Moderne umetnosti najmočnejše obiskan, zlasti ob nedeljah, in si v duhu oglejmo, kaj nudi svojim obiskovavcem v teh dneh.

V gornjih prostorih je nameščena kolekcija del Donalda Judda. So to v pravem pomenu besede strogo arhitektonsko sistematično zgrajeni in razstavljeni tridimenzionalni orjaški liki. So enotno prepleskani v intenzivnih barvah. Vsi razstavljeni objekti dosledno enako grajeni se ritmično ponavljajo do števila 8 - 9. Prostor razstavišča je izrabljen tako, da so nekateri objekti postavljeni po vrstnem redu tesno ob stenah, drugi pa zopet pritisnjeni višje na steno, malo pod očesno višino. Material: uporaba novejših iznajdb kombiniranega materiala v snoveh kakor: plastik, barvasto upogljivo steklo, kaučuk, ipd., porcelansko blesteče.

Človeka. — obiskovavca pusti razstava obupno praznega. To potrjuje tudi okoliščina, da se na splošno obiskovavci zanjo ne zanimajo. Človeku vzbuja le začudenje, kako je možno pri tolikem naporu toliko nesmislov.

V novejšem času se pri mlajši generaciji ameriških kiparjev pogosto opaža, kako so se mnogi med njimi kot nori vrgli na unodabljanje grobih, orjaških kubističnih gmot. Kot epidemija je ta pojav zajel tudi nekatere izmed mlajših ameriških slikarjev, ki v svojem zagonu iščejo novih pobud, kakor Robert Goodnough in drugi, kar imenujejo „kot striktno disciplino z občutnim dopadenjem“.

V spodnjem delu muzeja se istočasno nahaja zelo bogata in razsežna retrospektivna razstava ekspresionista slikarja Johana Helikerja. Solidna in dognana dela vzbujajo upravičeno mnogo pozornosti in nudijo obiskovavcem veliko umetniškega užitka. Njegova dela so srednjevelikega formata v razsežni lestvici motivov, ki ga predstavljajo od pokrajine, tihožitij, portreta do najrazličnejših figuralnih kompozicij. V njegovih delih prevladujejo pretehtani modri toni. V zadnjih njegovih delih se že opaža, kako prehaja v abstraktno slikarstvo. Končno predmet že izginja iz njegovega platna. V zadnji stopnji njegovega slikanja je samo še slikanje prosto — brez tematike. Tak je njegov umetnostni razvoj.

V pritličju je mikavna skupinska razstava ameriškega sodobnega slikarstva in kiparstva, med katerimi so prikazani najtipičnejši primeri sodobne umetnosti.

V GALERIJAH

V galeriji Krasner razstavlja Hal Pauley pod naslovom: Phenomenala. Po stenah te galerije so po vrstnem redu pritrjeni geometrično plastični objekti, ki jim ni najti imen. Zato jih verjetno avtor sam imenuje: Fenomeni. Ti objekti so na svoj način za prvi pogled kot kuriozum — mikavnost zase. Je to kakih 14 del geometričnih oblik večjega formata arhitektonskih oblik, ki pa imajo na prednji strani raznolične vbokline. Na eni izmed imenovanih v ultra rdečilu v notranjščini je električna osvetlitev z utripanjem luči in opozarja s tem nase kot nekaj reklamni objekt.

Omenim samo ta primer kot eden izmed pogostih med tukajšnjimi slikarji.

La Botis galerija razstavlja nekatera izbrana dela francoskih mojstrov od slikarja Bourdella (ekspresionista) do nekaterih ameriških abstraktnih slikarjev in kiparjev. Mislim, da se ne motim, ko trdim, da je trenutno ena izmed redkih galerij, ki obiskovavcem nudi zares redek umetniški užitek sodobne umetnosti.

Adria galerija je bila odprta pred dobrim letom in v njej se vse poslej od meseca v mesec vrstijo razstave del iz Jugoslavije: Slovenije, Hrvaške in Srbije.

Kdor s pridom zasleduje razvoj umetnosti doma in v svetu, bo nujno videl vsekakor mikavno podobo ustvarjalne sile mlajše generacije, ki se danes že samozavestno predstavlja mednarodni javnosti. Tokrat je zastopana skupina umetnikov iz Jugoslavije in sicer je osem slikarjev, med temi trije Slovenci. To so: Janez Bernik, France Slana in Lojze Špacial. Vsi skupaj so tokrat z ostalimi vred predstavljajo z več stenski preprogami (tapicerije), ki so v zadnjem času doma in zunaj postale velika moda. Treba je vsekakor priznati, čeprav so ta dela abstraktne kompozicije, kako so zares pestra in kot umetniške stvaritve na višini, pri tem pa druga z drugo med seboj tekmujejo.

Plastika v galeriji Adria je izjemoma nekoliko skromnejša, toda je razvojno po drugi strani na svoj način vabljivejša. Od Slovencev razstavlja kitarji: Stojan Batič, Janez Boljka in Peter Černe. Skupina teh kiparjev spada med mlado povojno generacijo, ki je rastla in se razvijala v domovino morda najbolj razburkanem obdobju zadnje vojne vihre. Zato je povsem razumljivo, da je prekvašena s tem duhom in prežeta z novo atmosfero. Tako se zlasti zreali psihološko socialni motiv v kiparskih delih najbolj razboritega Stojana Batiča. Gledavca naveže z aplikacijo socialnega motiva v abstraktni plastiki in kako ga kot takega strukturno obravnava. Njegova domena so rudarji. Karakterizirajo ga njegova fragmentarna dela v obdelavi črnega lesa, kakor: Izčublene številke. Rudniški fragment, Rudniški nagrobnik III. V niem človeška figura že izgine iz površja, le strukturno tehnično še nakazuje sledove za njim. To je pa že v mejah simbolike. Posamezni elementi so le nakazani v ploskovnosti komponirane in grafično tetovirane lesene gmote. Kipar Boljka se predstavlja z enim samim bronastim kipom, ki nosi naslov: Mož iz Ribnice. V enem samem kinu ga premalo karakterizira, da bi se dalo kaj več značilnega povedati o njem. Enako kakor on imata vsak po eno delo tudi kiparja Rotor Franc z enim bronastim torzom (mala plastika) in Peter Černe predstavlja Figure XX v kombinaciji bron in temnega lesa. Težko je povedati kaj o njima kot kiparjema.

Navpični prerez ameriške umetnosti nam pušča vtis, kako je na splošno vse v velikem vrenju, vse je še vedno več ali manj v ekstremih in intenzivnem iskanju novih poti.

New York, 10. aprila 1968.

(PS. Akad. kipar Fr. Gorše nam tudi piše: Verjetno Vas bo zanimalo, da se je pri meni oglasil lastnik galerije Internationale. Tam sem lansko jesen razstavljal. Sedaj mi je izrazil željo razstaviti moja dela in sicer pod naslovom "One man - religious art". Po večkratnih obiskih in pogovorih sem končno pristal in postavil termin na drugo polovico septembra 1968. Če bi pa bila galerija v tem času zasedena, bi bila moja razstava v decembru in bi bila božična razstava.)

Spontani protest slovenskih katoličanov v domovini zoper politično udinjanje Mohorjeve družbe je prav zaradi svojega množičnega obsega v zadnjem času najpomembnejši pojav slovenskega notranjega odpora zoper komunistični totalitarizem. V bistvu pomeni doslej najbolj mogočno odklonitev političnega koncepta o partiji kot voditeljici vsega javnega življenja s pomočjo raznih takoimenovanih ljudskih organizacij, ki so organizirane okoli partije kot svojega jedra. Namen tega organizacijskega strategema, ki je že leninsko izročilo, je pripeljati razne mase na „progresivne pozicije“, ali vsaj do pasivnosti nasproti partijski politiki. Temu konceptu vsa leta druge Jugoslavije hlapčevsko služi Stanko Canjkar, osebek, ki mu je partija brez skrbi mogla izročiti v večno upravo Teološko fakulteto v Ljubljani in Mohorjevo družbo v Celju.

„Katoliške množice“ se hočejo otresti diktata ateistične partije. Ta je seveda morala odgovoriti. V soboto 30. marca sta prezidij in izvršilni komite Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije naslovila na katoliško Cerkev v Sloveniji opozorilni napad, ki Cerkvi očita, da njena dejavnost sega preko „meja, ki so določene tako v veljavnimi zakoni, kakor tudi s protokolom med svetim sedežem in Jugoslavijo.“

Socialistična zveza, ki je pomožna organizacija partije in izvrševavka partijskih sklepov, očita slovenskemu kleru, da se vtikuje v politične zadeve. Med te politične zadeve šteje slovenska podružnica belgrajske partije v prvi vrsti vzgojo mladine. Po komunistični zamisli mladina spada pod izključno pristojnost komunističnega režima.

V svoje kratko poročilo o tem opominu katoliškemu kleru Slovenije, je Reuter izbral — pač zaradi za občut zapadnega bravca humanističnega nadiha — očitke, da duhovniki rabijo „amerikanske metode“, da bi pritegnili mladino. Kot primer je navedeno blagoslovljenje motornih vozil.

V času, ko je komunizem postal za slovensko mladino nezajemljiva zaostanost, gredo partiji na živce posebno tisti duhovniki, ki se posvečujejo mladini. Med njimi se ji zdi posebno nevaren koprski kaplan rev. Ravbar, ki urejuje mladinski časopis Ognjišče. Komunistični list za mladino ima komaj 25.000 naročnikov. Čeprav je naročba nanj za šole in mladinske organizacije obvezna, Ognjišče pa izhaja v skoraj še enkrat toliko izvodih. Ni dolgo tega, kar je bil zaradi kaplana Ravbarja in pisanja Ognjišča škof Janez Jenko v Kopru kar dve uri zasliševan.

Izvršilec prvega opomina partije slovenskemu kleru je Socialistična zveza. Naloga ji je bila dana, ker so v njej organizirani tudi tisti duhovniki, ki pripadajo združbi, katero Rastko Vidič v svojem spisovanju o cerkvah v Titovini, ki je pred protokolom izšla za nepoučeni zapadni svet, imenuje s — „La Compagnie de Cyril et Méthode“ (sic). O vpisancih y to kompanijo se tam bere: „Les membres de la Compagnie sont membres actifs de l'Union socialiste du peuple travailleur de Yugoslavie“. Partija je tako opomnila, da njena klasična pomožna organizacija še vedno živi. (Kljub temu, da nihče več ne bere „Nove poti“, kamor odklada Stanko Canjkar svoje domače spise, komunistična oblast še vedno trosi denar za izhajanje te revije v 100 primerkih.)

Za glasoščo opomina pa je bila Socialistična zveza izbrana še iz nekega drugega razloga. Razne ambiciozne kombinacije se delajo med nekaterimi bivšimi emigranti vprav glede na Socialistično zvezo. Partija je s svojim postopkom ob priobčitvi opomina jasno povedala, da si ona predstavlja sodelovanje katoličanov samo po podobi in sliki Kocbeka in Canjkarja. Partija je zelo zadovoljna, da se „dualizem“ oznanja po privatnih dopisih ameriškim časopisom, toda v Sloveniji se dejansko ni nikoli odpovedala vlogi hegemonu.

„Socialistični“ napad na slovenski kler pa poteka tudi iz neslovenskih virov. V Zagrebu je Tito 20. marca ostro prijemal komunistične vodje, ki slabijo vodilno vlogo Zveze komunistov Jugoslavije, zlasti tiste, ki „jih ni vselej vodil interes celotne skupnosti“. Stara metoda pa je, da komunistični veljaki dokazujejo svojo partijsko pravovernost z nastopi zoper Cerkev. To pot je šel tudi Stane Kavčič. Stari zagrizeni komunist je že več let član centralnega komiteta partije v Belgradu, torej na „jugoslovanski ravni“. Neki obiskovavci Titovine iz emigracije na odpoved pa se prepričujejo, da se Stane Kavčič Belgradu po robu postavlja, da torej „ni slab“.

N. T.

. KOMENTAR OB DEDIJERJU: BOJ ZA SLOVENSTVO GRE NAPREJ

Dedijer je izdal knjigo „Sarajevo 1914“ tudi v slovenščini in je delno že objavil svoje izsledke o slovenskih prepovedovcih, študentske mladine, ki je v letih pred prvo svetovno vojno (1908-1914) zagovarjala jugoslovansko misel enako odločno kakor mladobosanci, iz katerih je izšla skupina atentatorjev s Principom na čelu, ki je izvedla atentat v Sarajevu 28. junija 1914 in ubila nadvojvodo Franca Ferdinanda in njegovo ženo vojvodinjo Zofijo, kar je pospešilo izbruh vojne. Dasi pripravlja Dedijer sedaj posebno knjigo o prepovedovcih, sta ga dva še živa prepovedovca prehitela in sedaj izpričala ter ponovila svoje razočaranje nad lepimi ideali prepovedovske generacije. Eden izmed njih je zapisal: „Boj za slovenstvo je trajal še naprej (namreč po letu 1914. op. ur.). Borili smo se za slovensko Koroško, proti srbski čaršiji, proti okupatorju v osvobodilni vojni in s poštenimi čustvi se bomo borili do konca za obstoj in kulturo slovenskega naroda.“ Tomaž Košir se v Naših razgledih (25. nov. 1967) hudo razburja nad takimi nazori, a so izšli v Naših razgledih, 1967, št. 18, str. 505. In kdo je njih avtor? Zapisala jih je Vera Albrecht, vdova pesnika Frana Albrechta, enega izmed redkih, ki se je leta 1920 udeležil krvavih dogodkov na Zaloški cesti, ko so komunisti prvič skušali prevzeti oblast v Ljubljani. Po osvobodilni vojni komunistov (1914-1945) pa gre boj slovenskega naroda za svobodo naprej, kakor pravi pisateljica Vera Albrecht.

Zgodovina, namreč znanstvena, se redoma izogiba snovem, ki so še preblizu aktualnosti in ki jim ni mogoče priti do vse potrebne dokumentacije. Razumljivo je, da se svet slovstvene fakultete v Lille dolgo ni mogel odločiti, ali naj sprejme doktorsko tezo, ki jo je predložil pod naslovom Priprava in pogoji bitke v Dien-Bien-Phu upokojeni polkovnik Rocolle. Končno so tezo sprejeli in decembra jo je polkovnik branil.

Polkovnik Rocolle se je namreč pred štirinajstimi leti nahajal v privilegiranim položaju za opazovanje v tezi obravnavanih dogodkov. Sam se je udeležil bitke in kot „chef du deuxième bureau“ (ime francoske obveščevalne službe) je imel pred očmi tudi najbolj zaupna navodila in sporočila. Povrhu je vodil preiskovalno komisijo, ki jo je francoska vlada postavila po izgubljeni bitki. Za informacije se je sedaj obrnil tudi na generala Giapa, ki mu pa sploh odgovoril ni. Doprinos vietnamskih virov je gotovo preveč omejen. Toda kdaj bodo ti viri dostopni? Skušal jih je nadomestiti predvsem z uporabo strateških in drugih spisov generala Giapa.

V tezi je podrobno opisana zgodovina bitke. Kot faktorja zmage je polkovnik pravično upošteval hrabrost in požrtvovalnost francoskega sovražnika, predvsem pa je insistiral na pomoči, ki jo je Vietminh dobil od socialističnega bloka, posebno od Rusije in Kitajske. Pokazal je na nekaj „lokalnih napak“ in na premajhno delavnost aviacije, ki se ji ni posrečilo pretrgati sovražnikovih zvez. Tu je podčrtal, da je Francija velike pričakovala od Združenih držav, kjer je bil tedaj eden izmed najbolj hudih nasprotnikov ameriške intervencije tedanji senator Lyndon B. Johnson. Kot najbolj pomemben vzrok poraza pa je navedel: francoska armada v Indokini nikoli ni čutila za seboj podpore svojega naroda, morala je celo odkriti, da jo domovina špionira in izdaja. Potrdil je, da so komunisti bitko dobili najprej v Parizu.

Trditev o usodnem zadržanju velikega dela francoskega javnega mnenja je skušal izpodbijati prof. Pierre Reboul, ki jo je predlagal omejiti tako: „Prej je treba reči, da je pred obupom naroda prišlo do obupa njegovih voditeljev, ti so potegnili narod za seboj.“

— Mladinska knjiga je izdala delo Franceta Bezlaja „Eseji o slovenskem jeziku“. Teh deset člankov so pred leti objavili v listu Tovariš, vendar je njihova problematika tako važna, da so sedaj izšli v knjižni obliki. Avtor osvetljuje proces razvoja slovenskega jezika v njegovem leksičnem bogastvu. Eseji prinašajo vrsto novih pogledov na razvoj slovenskega jezika in so se izoblikovali med dvajsetletnim zbiranjem leksičnega gradiva za etnološki slovar slovenskega jezika, kakor ga sedaj pripravljajo. Veliko skrb posveča tudi slovenskemu imenoslovju. „Eseji ne zajemajo vsega, kar je v jeziku na voljo, ampak skušajo samo z izbranimi zgovornimi primeri osvetliti oblikovanje slovenske jezikovne individualnosti v njenih prvih začetkih, v času naselitve Slovencev v novi domovini,“ pravi avtor. Vendar so vse te ugotovitve samo začetek, ker se bo vse dalo podrobno preiskati šele, ko bo zbran ves slovenski izrazni fond.

„Knjiga 68“ (št. 2) je objavila razgovor s pisateljem Fr. Bohancem, pisateljem in kritikom, pa tudi vzojiteljem mladine. Na vprašanje, kaj misli o sedanjosti mladini, je odgovoril: „Z mladino precej delam, zato imam pravico, da povem kakšno sodbo o njej. Mladina se danes deli v dve skupini. Prva je v večini, k drugi sodijo le posamezniki. Prva skupina mladine se jasno zaveda, da si bo z velikim naporom priborila svoj prostor na soncu, zato je stvarna, resna, delovna in brez predsodkov. Ta mladina ima stvaren odnos do vsega, kar jo obdaja: do kulture in politike, če pod drugimi jemljem vse, kar se dogaja in ima jasne oblike. Ta mladina se vede povsem naravno; v šoli pozna avtoriteto razuma in tovarištvo, v javnih prostorih se vede brez želja, da izstopi, v intimnem življenju pozna vizije lepšega, pač vsega, kar sodi v čustveno območje. Drugi del mladine pa je maloštevilni, a se hoče zaradi svojega samoljubja predstaviti kot „model“ sodobne mladine, si hoče monopolizirati kulturo, lastiti materialne dobrine brez lastnega dela, biti iznad družbe, a v resnici ta del mladine zapada indiferentnosti do vsega, izgublja mladostno svežino, siromaši svojo intimnost s povečevanjem seksualnih ekscesov, se kulturno izživlja z igračkanjem, npr. z brenkanjem na kitaro ali brez končnim vrtenjem gramofonskih plošč. Takšna mladina je vedno bila, samo nikoli ji ni tako kot danes uspelo, da bi jo kdo tudi izven nje jemal resno... Morda bom svoj odgovor končal nekoliko preostro: včasih se ne morem znebiti vtisa, da ima naša družba kot celota od vseh pojavov elastičen odnos. Nikjer nihče ne pove rad kaj konkretnega o kakšnem konkretnem pojavu in tudi človeku svojega

Francoski politbirojevec Antoine Casanova, ki ima v francoski partiji vrhovni ideološki nadzor, je v „L'Humanité“ 12. in 13. aprila napisal artikel o „komunistih in kristjanih“. Najprej poudarja „zdržema vedno večji razmah“ stikov med ateisti in kristjani, ponavlja Garaudyjevo duhovitost, da je hierarhija katoliške Cerkve polagama prišla od anatema k dialogu. Podčrtuje, da francoska komunistična stranka temu približanju pripisuje veliko vrednost.

Casanova v zvezi s tem spominja na „razvoj teologije“, ki vedno bolj upošteva „zanimanje časov“: „Mimo različnosti v odenkih teologije, sekularizacije, očiščenja vere (ki jo razlikujejo od nekdanje religije), „smrt Boga“, konvergirajo tako v tem, da nam govorijo o božanstvu, ki sicer ne izgine, ki pa izgubi svojo višino.“

„Dialog med kristjani in komunisti ima svoj izvir in svoj temelj v tej bistveni danosti: v absolutnem prvenstvu realnih, zemskih, časnih problemov, ki se z njimi soočajo ljudstva našega časa, za vse.“

Po tem pa Casanova poudarja, da „politične in moralne konvergence nikakor ne vključujejo kakšne ozmoze med religijo in marksizmom-leninizmom“ in očita kristjanom, kateri kdaj pa kdaj pozivajo komuniste, naj svoj ateizem okličijo za stvar drugotnega pomena, da so na krivi poti.

Kliče jim v spomin: „Marksizem je revolucionarna doktrina, ker je popolnoma nova doktrina, prav tako pa je popolnoma nov ateizem, ker je revolucionaren ateizem. Kdor bi hotel vanj uvesti na novo Boga ali transcendo, bi zavedel marksizem nazaj v nekdanje utopije in ljudske milenarizme. Ta tip ateizma je morda najboljša garancija, ki jo morejo komunisti dati kristjanom za sedajnost in prihodnost.“

Na kraju ideolog Casanova pripominja, da niso edino komunisti, ki hočejo opustiti svojo filozofijo, da „v tem pogledu Pavel VI naravnost razsipa z natančnimi izjavami“.

Vedno pri starem: komunizmu ni do dialoga o svetovno-nazorskih vprašanjih, njemu je le do razgovorov o tem, kako naj z njim politično enako misleči kristjani kolaborirajo pri „reševanju“ problemov na temelju komunističnega koncepta o „prvenstvu zemškega in časnega“. Pri tem mu pomagajo razne neomodernistične teologije.

trdega in preciznega mnenja. Mnogokje smo se prenehali boriti za resnico, mislim za konkretno resnico, ker se zdimo 'modri' kot starčki, ker mislimo, da smo že vse osvojili in da bo, ko kaj počti, nekdo drug razrešil nasprotje, ki ima monopol nad resnico itd. ... Tudi se nam zdi, da je tvegano boriti se za resnico, zato

se ji izmikamo. Vse to pa ima svoj odraz pri mladini: včasih se ne morem znebiti vtisa, da tudi tisti zdravi del mladine jemlje življenje le že preveč tako, kot bi bilo sestavljeno iz papirnatih kulis. Preveč prepušča, da o njeni usodi odločajo drugi.“

AMERIŠKA DOMOVINA je 7. marca prinesla poročilo o Meddobju X, 1-3, kjer M. Kr. pravi: med drugim: „... Revija je te dni prišla med naročnike v ZDA in Kanadi. Nekaj izvodov jo je tudi dobila Slovenska pisarna v Baragovem domu za tiste, ki sicer niso naročniki, pa bi si radi nabavili to številko, ki je verjetno za mnoge v emigraciji izredno zanimiva. Ko prinaša zaključek članka Fr. Dolinarja o Janku Kralju, posebno podčrtava tudi misel, da je „dr. Janko Kralj iz lastne moči zna lustvaritvseslovensko mislečega, nesektaškaga, šolanega in izvedenega slovenskega politika, edjno zvestega, pa ne ideologijam, temveč zgolj najvišjemu zakonu, ki je samo eden, namreč: obči blagor slovenskega naroda služnega politika v najbolj naklonjenih okoliščinah.“ Za emigracijo pa navaja kot „najkoristnejši in najzanimivejši popis slovenske knjige v letu 1965, ki ga je oskrbel Martin Jevnikar. Zgoščen popis je toliko obširen in natančen, da (iz njega) bere človek razvoj življenja v domovini in čuti njegove značilnosti. Preseneča uničujoča kritika 'novega reda', ki kriči iz mnogih del, zlasti najboljših.“ ... „V celoti je ta knjiga Meddobja knjiga redko dosežene kakovosti.“

— Cankarjeva založba v Ljubljani je uvedla novo zbirko „Misel in čas“. Nastala je namesto „Filozofske knjižnice“. Prospekt napoveduje, da bodo v novi zbirki izhajala „originalna in prevedena dela, ki naj bi odgovarjala na najbolj pereča vprašanja našega časa, na probleme sodobne materialne civilizacije in njenih vplivov na človeka, na probleme družbenih sistemov in položaja človeka v njih, predvsem

pa se bo zbirka ukvarjala s človekovo notranjo problematiko in filozofsko mislijo, ki jima slovensko založništvo doslej ni posvečalo dovolj ustvarjalne in kvalitetne dosežke sodobne teoretične misli, pa tudi za tista klasična dela preteklosti, ki še danes odlično vplivajo na zavest pozornosti“. Urednik nove zbirke dodaja: „Mislim, da pravilno interpretiram intencijo založbe, če izrazim željo, naj bi bila ta tribuna čim bolj nekonformistična, odprta za vse resnično sodobnega človeka ter so ali bi morala biti prisotna v našem kulturnem prostoru.“

— Obsežna etnografska študija Franca Jeze „Skandinavski izvor Slovencev“ je v tisku v tiskarni Graphis v Trstu Spis je izhajal deloma tudi v Novem listu kot podlistek in je vzbudil precej hrupnih komentarjev.

— Nekaj tednov se je v Ljubljani zadržal intelektualac in prišel v stik tudi z znanci, ki jim je bila jugoslovanska misel od mladosti nekaj takega kot je kristjanu religija. Sedaj je med njimi opazil popoln preobrat, ko so doma sproti priče, kam gre usoda slovenstva. Niso pa prišli do svojih pesimističnih sodb samo na podlagi čustvenih sklepanj, ampak po podrobnem preučevanju gospodarskih in socialnih statistik.

— PROSIMO vse, ki nam iz tujine pošiljajo priporočeno ali v zavojih knjige ali revije, da jih nikakor ne naslovujejo na ime Slovenske kulturne akcije. Na carini moremo pošiljko dvigniti le, ako je na ime in zato naj tudi za te pošiljke velja naslov: Rodolfo Jurčec, Ramón L. Falcon 4158 — Buenos Aires.

SLOVENSKA KULTURNA
AKCIJA

TISKA SE ZBORNIK
VREDNOTE

Izredno izdanje za X. letnik
knjižnih izdanj SKA

Sodelujejo: dr. Srečko Baraga,
dr. Vinko Brumen, Vekoslav
Bučar, dr. Tine Debeljak,
dr. Jože Velikonja.

V PRIPRAVI

MEDDOBJE, X. letnik,
št. 4-6

GLAS morejo naročniki in prijatelji v inozemstvu prejemati po letalski, ne doplačajo 3 dolarje (naročniki) ali 8 dolarjev (nenaročniki knjižne zbirke).